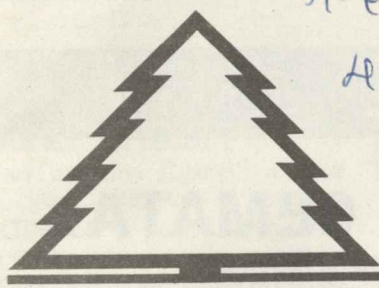
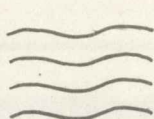

Ε.Η.Μ.
Παρασκευοπούλου 4
45444 ΓΙΑΝΝΙΝΑ

ιμορφιώτνια νέα

Δίμηνη εφημερίδα του Συλλόγου Δικορφιωτών Ζαγορίου

ΤΕΥΧΟΣ 36 ΙΟΥΝΙΟΣ - ΙΟΥΛΙΟΣ 1990

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΕΚΔΟΣΗΣ: ΔΗΜ. ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ - ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ 44, 121 37 ΠΕΡΙΣΤΕΡΙ Τηλ. 57.38.093

ΑΠ' ΤΗ ΣΚΟΠΙΑ ΜΑΣ

Ελεύθερη κτηνοτροφία

Στο προηγούμενο φύλλο μας, κάναμε μια αναφορά στο θέμα των δασικών καταστροφών. Και σαν να απο τους λόγους που καταστρέφονται τα δάση, αναφέραμε και την ελεύθερη κτηνοτροφία. Και τριών σχολιάσαμε αυτό το θέμα, να ξεκαθαρίσουμε από την αρχή ένα πράγμα. Δεν είμαστε εναντίον της κτηνοτροφίας. Αντίθετα. Είμαστε υπέρ αυτής, γιατί πιστεύουμε ότι αποτελεί έναν από τους κυριότερους παράγοντες της οικονομίας της χώρας, κι ένα από τα κυριότερα στοιχεία ανάπτυξης των χωριών μας. Διαφωνούμε όμως ως προς την πολιτική ανάπτυξής της.

Η ελεύθερη κτηνοτροφία γνωρίζει τα τελευταία χρόνια μια αλματώδη αύξηση, χάρη κυρίως στις επιδοτήσεις της ΕΟΚ, αποτελώντας έτσι επιβαρυντικό παράγοντα για κρατομύρια στρέματα χορτολιβαδών. Ολόκληρες οροσειρές της χώρας μας είναι αποψιλωμένες από την ελεύθερη κτηνοτροφία. Χαρακτηριστικό είναι το γεγονός, ότι παρά τα σημαντικά ποσά της ΕΟΚ και του μεγάλου αριθμού των ζώων, η χώρα μας είναι ελλειμματική σε κρέας και γαλακτοκομικά προϊόντα.

Μεγάλο είναι και το πρόβλημα της κακοδιαχείρισης των κοπαδιών αυτών, με άμεση συνέπεια την καταστροφή των δασών, με την υπερβόσκηση, τις πυρκαγιές για την δημιουργία βοσκοτόπων, τις ανοίξεις δρόμων, τις καταπατήσεις.

Κι ας μην ξεχνάμε ότι από τις καταπατήσεις αυτές πάσχει και το χωριό μας, όταν τα γελάδια ελεύθερης βοσκής φθάνουν μέχρι μέσα στο χωριό. Απαράδεκτο φαινόμενο. Και φυσικά η κοινότητα είναι πολύ δύσκολο, αν όχι αδύνατο, 'αλλάξει αυτή την κατάσταση. Γιατί, από το νόμο, η κοινότητα δεν έχει δικαίωμα να μην δώσει για βόσκηση οριοθετημένους βοσκοτόπους. Κι όταν η βόσκηση επεκταθεί έξω από τα όρια του βοσκοτόπου, πράγμα που

συμβαίνει κατ' εξακολούθηση, το μόνο πράγμα που μπορεί να κάνει, είναι οι μηνύσεις. Κι εδώ φαίνεται πως αντιμετωπίζει η πολιτεία το φαινόμενο. Οι μηνυόμενοι, πολλές φορές αδικούν ή πληρώνουν ένα εξευτελιστικό πρόστιμο. Και συνεχίζουν απτόητοι.

Η κτηνοτροφία λοιπόν έχασε τον συμβιωτικό της χαρακτήρα με το φυσικό περιβάλλον κι επιδρά ληστρικά απέναντί του. Η αλλαγή πολιτικής από την πολιτεία κρίνεται επιβεβλημένη. Μια αλλαγή που η διαχείριση του αγροτικού κεφαλαίου θα γίνει με νέους όρους. Με μεθόδους που δεν θα συναγωνίζονται άλλες μορφές οικονομίας και δεν θα καταστρέφουν τη φύση (έδαφος, δάση, νερά). Και φυσικά χρειάζεται μείωση της ελεύθερης κτηνοτροφίας, σε ελεγχόμενες περιοχές, αυστηρά μέτρα για τις καταπατήσεις, ανάπτυξη νέων μορφών εσταυλισμένης κτηνοτροφίας. Μόνον έτσι πιστεύουμε ότι η κτηνοτροφία θ' αναπτυχθεί όπως της αξίζει, παράλληλα με το φυσικό περιβάλλον και θα πάψει να είναι παράγοντας ερήμωσης των βουνών μας.

Δ.Π.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

Ο Εξωραϊστικός Σύλλογος Δικορφιωτών γνωστοποιεί στα μέλη και τους φίλους του συλλόγου του χωριού ότι:

- α) Η καθιερωμένη ετήσια Γενική συνέλευση του συλλόγου θα πραγματοποιηθεί στις 19 Αυγούστου στο χωριό.
- β) Το πηγάρι του χωριού θα διεξαχθεί στις 24 - 25 - 26 του ίδιου μήνα.

Όροι Δόμησης Ζαγορίου

Αναδημοσιεύουμε σχέδιο Προεδρικού Διατάγματος, που εισηγείται ο αρχιτέκτων κ. Πανταζής εκπρόσωπος Υπουργείου Πολιτισμού "για την προστασία και ανάδειξη του οικιστικού και φυσικού περιβάλλοντος του Ζαγορίου".

Επισημάνουμε κυρίως τη σημασία των άρθρων: 1,2,4,5,6,10,11,12,13,14, 15, και 16 που έχουν άμεση σημασία για όλους μας και παρακαλούμε όλους τους χωριανούς να το διαβάσουν, να το μελετήσουν προσεκτικά, να το συζητήσουν και να εκφράσουν τις απόψεις τους δημόσια, προφορικά και γραπτά. Ιδιαίτερα παρακαλούμε να το μελετήσουν οι εκ Δικόρφου καταγόμενοι μηχανικοί και τεχνικοί γενικά.

Τό σχέδιο αυτό Διατάγματος (που είναι σχέδιο και όχι νόμος του κράτους) έχει πολλά θετικά σημεία, αλλά και πολλά, που θέλουν βάσανο και περαιτέρω μελέτη.

ΜΑΤΘΑΙΟΣ ΛΕΚΚΟΣ

Αναμόρφωση Π.Δ. Ζαγορίου

Η παντελής έλλειψη εθνικής πολιτιστικής προστασίας της πολιτιστικής μας κληρονομιάς, το χαμηλό επίπεδο σπουδών στις αρχιτεκτονικές μας σχολές σε συνδυασμό με την απουσία θεσμών επιμόρφωσης των αρχιτεκτόνων, η υποβαθμισμένη παιδεία του κοινωνικού συνόλου, η ισοπέδωση σχεδόν όλων των αξιών απ' το εύκολο κέρδος, η ασυνείδητη στην ελεύθερη δήθεν έκφραση, η απροθυμία η και αδιαφορία της πολιτείας για παροχή πιστώσεων προς την κατεύθυνση της εκπόνησης πολεοδομικών μελετών από κάθε τεχνικό, η έλλειψη της στοιχειώδους αρχιτεκτονικής παιδείας ή και σεβασμού στους ελέγχοντες είναι οι παράγοντες που επιβάλλουν ωρισμένες φορές την ύπαρξη Διαταγμάτων και Νόμων.

Βέβαια ούτε οι Νόμοι ούτε κι οι

Αστυνομικοί μπορεί να επιλύσουν απ' εαυτών το μεγάλο πρόβλημα της διάσωσης και διατήρησης της πολιτιστικής μας κληρονομιάς. Απεναντίας χρειάζεται η ενεργοποίηση και παρακολούθηση σειράς μέτρων και κινήτρων τέτοιων που θα ευαισθητοποιήσουν πρωτ' απ' όλα τους ίδιους τους κατοίκους.

Με τη συνημμένη πρόταση γίνεται μια προσπάθεια χάραξης κατευθύνσεων και όχι συγκεκριμένων λύσεων η μοντέλων γιατί αναλλοίωτος στόχος είναι η μελέτη και έρευνα των αρχών που διέπουν την παραδοσιακή μας αρχιτεκτονική και η σύμφωνα μ' αυτές δόμηση άνω σ' ένα δυναμικό εξελικτικό άξονα.

Θεωρώ απαραίτητο να επισημάνω ότι αν οι ΕΠΑΕ λειτουργήσουν με τη λογική της πιστής εφαρμογής των διατάξεων του συγκεκριμένου Π.Δ. (μιά δουλειά που μπορεί να γίνει και απ' τον υπάλληλο του Πολεοδομικού) τότε θα οδηγηθούμε σε πλήρη αποτυχία. Κάποτε τα μέλη της ΕΠΑΕ, που η θέση του δεν συνεπάγεται και γνώσεις πρέπει να αυτοοριοθετήσουν το ρόλο της και το πρίσμα ελέγχου των μελετών. Κι' αυτό είναι η κατανόηση των μηνυμάτων και προβληματισμών που εγκλείονται, αν υπάρχουν, στην κάθε μελέτη, η εξέταση της σχέσης των πλήρων κενών και ο έλεγχος των αρχών οργάνωσης.

Μόνον έτσι μπορεί να σταματήσουν τα φαινόμενα της άκρατης μορφοκρατίας της στελρας και αποσπασματικής αναβίωσης μοντέλων που δημιουργήθηκαν κάτω από τελείως διαφορετικές απ' τις σημερινές, συνθήκες και της υποκριτικής επιστροφής στο παρελθόν.

Πρέπει επιτέλους να σταματήσουμε να θεωρούμε "παράδοση" μόνο τα κτίσματα και αντικείμενα του προηγούμενου αιώνα. Χρειάζεται αλλαγή αντίληψης και νοοτροπίας που προϋποθέτουν γνώσεις, οι οποίες λείπουν δυστυχώς απ' τη συντριπτική πλειοψηφία των εμπλε-

Συνέχεια στη σελ. 3

ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ ΑΠ' ΤΟ ΧΩΡΙΟ

Γράφει ο Τόλης Σακελλαρίου

Σήμερα που γράφω τις αναμνήσεις μου από το χωριό, είναι 24 Μάη και βρίσκομαι στην Αθήνα με προβλήματα της υγείας μου και στην φροντίδα της μικρότερής μου κόρης, της λατρευτής μου Τζίλντας. Πρώτη φορά στη ζωή μου απουσιάζω από την αγρυπνιά που γίνεται κάθε χρόνο στον Αγιάννη μας.

Σκέφτομαι ότι τότε ήταν πολύ διαφορετικό το πανηγύρι στις 25 Μάη από το τωρινό που γίνεται στις 29 Αυγούστου. Το άλλαξαν οι καιρικές συνθήκες. Το Μάη όμως γιόρταζε όλη η φύση μαζί με το πανηγύρι, ήταν το όργιο μιας φυσικής έπαρσης! Με τα κοτσύφια, τα αηδόνια και τον κούκο, με τα λογής-λογής αγριολούλουδα στις πλαγιές που έμοιαζαν σαν στρωμένα χαλάκια και τον συνεχή και ακατάπαυστο απόηχο της καμπανίστας, μούρχεται στο νου η 25 του Μάη και μου ματώνει την καρδιά. Περνούν τα χρόνια και αλλάζουν οι καιροί. Γι' αυτό, παραμερίζοντας κάτι τέτοιες μέρες τον συναισθηματικό μου κόσμο και τους ρομαντισμούς, υπεσέρχομαι στην περιγραφή των αναμνήσεων.

Ήταν η εποχή του λεγόμενου βωβού κινηματογράφου και του θεάτρου των σκιών του Καραγκιόζη, που ήταν και αυτά κάποτε τα αγαπημένα θέαμα εκείνης της εποχής και η προτίμηση μικρών και μεγάλων. Ο Καραγκιόζης σαν θέαμα έδινε κι έπαιρνε ακόμα και στα χωριά. Αυτοσχέδιες φιγούρες από χαρτόνια με ονόματα του Καραγκιόζη, του Χατζιαβάτη, του Μπάριπα-Γιώργου, διασκεδάζαν τους θεατές, για να ανακουφίσουν κάπως το μόχθο και την σκληρή επιβίωση της εποχής εκείνης. Ο Καραγκιόζης σαν θέαμα έδινε κι έπαιρνε, ακόμα και στο χωριό μας έκανε την εμφάνισή του και στο δικό μας το χωριό με τα πάρα πολλά άτομα, που ο αριθμός τους ξεπερνούσε τα πεντακόσια, για να παραμερίσει την σκληρή και άχαρη ζωή, την φτώχεια και τον πόνο, της ξενιτιάς το δάκρυ.

Στο χωριό μας θυμάμαι μια παράσταση με τον Καραγκιόζη που έγινε στα χαγιάτια, κάτω από το Αρρεναγωγείο. Εκτελεστές ήταν ο μακαρίτης Τάκης Χριστοδούλου, ο επωνομαζόμενος και Μπουργάζας, εξαιρετικός άνθρωπος και πρωταγωνιστής των παραστάσεων. Βοηθός του, ο Τάκης Ρέσσος, χωλαίνων αυτός από το ένα του πόδι. Τον θυμάμαι μ' ένα μόνιμο ψαθί στο κεφάλι, χειμωνοκαλόκαιρο. Παραβοηθός, ο αξέχαστος Απόστολος Ριγανάτος, ο επωνομαζόμενος χαϊδευτικά Λίκας.

Ήταν Μάης και αποφασίστηκε για τις 24 του Μάη, παραμονή τ' Αγιαννιού, να δοθεί και μια παράσταση στον Αγιάννη. Έγινε και

η σχετική διαφήμιση σε μεγάλες πινακίδες στο μεσοχώρι, που έλεγαν: "την παραμονή στον Αγιάννη θα δοθεί παράσταση με θέμα ο Καραγκιόζης γαμπρός, να μην απουσιάσει κανένας". Φόρτωσαν τα σύνεργα από νωρίς σ' ένα μουλάρι για να στήσουν τη σκηνή. Σαν τόπος προβολής ήταν το σημερινό αχούρι όπως το λέμε, εκεί που ανάβουμε φωτιά τα βράδια όταν κάνει κρύο για να ζεσταθούμε. Εκεί και με τη βοήθεια ενός μαραγκού έγινε η σκηνή. Τι είδους σκηνή; Προχειρότητες, ένα βράδυ ήταν αυτό. Μπροστά στην είσοδο τοποθετήθηκε ένα τραπέζι, μια μεγάλη κουβέρτα κάλυπτε το εσωτερικό του αχουριού. Επάνω στο τραπέζι τετράγωνα χαρτάκια σφραγισμένα, της μιας δραχμής, που θα χρησιμοποιούνταν σαν εισιτήρια. Ένα αεράκι οπ' ερχόταν απ' τα έλατα το δειλινό, ανάγκασε το Ριγανάτο, για να μην πάρει ο αέρας τα εισιτήρια, να τα σκεπάσει με μια μαυρόπλακα πάνω στο τραπέζι, οι ενόργειες πρόχειρες και πρακτικές. Ο επίτροπος της εκκλησίας στο χωριό ήταν ο μακαρίτης Γιάννος Κοντογιάννης - άλλη φορά θα γράψω ειδικά γιαυτόν τον άνθρωπο - πολύ εργατικός, αλλά με παθολογική μανία στην αλλαγή που είχε, αντικατέστησε και κατέστρεψε όλο τον παραδοσιακό θησαυρό της εκκλησίας του χωριού, για να τον φτάξει σύγχρονο και ... μοντέρνο! Φρόντισε πολύ να μην πέσουν τα παρεκκλήσια, ο Αηνικόλας, ο Αηδημήτρης, ο Αηλιάς, η Παναγία και η Αγία Παρασκευή. Αυτός ήταν επίτροπος και στον Αγιάννη, αυτό το στολίδι στην κορφή του βουνού, που ευτυχώς μέχρι σήμερα βρίσκεται σε άριστη κατάσταση. Τέτοιες μέρες έδινε τα κλειδιά στις κοπέλλες του χωριού, να παν να καθαρίσουν από

γρηγορότερα την εκκλησιά. Να κάνουν τα σειράδια, να πλύνουν τις κουρτίνες, να καθαρίσουν τα κνητήλια και να βγαίνουν και καμιά φορά στο "τσακάρ" να χτυπούν την καμπανίτσα.

Έτσι λέγαμε το βράχο που ήταν στημένος ένας πελώριος ξύλινος σταυρός. Ν' αγναντέψουν από κει πάνω το μισό Ζαγόρι και να στείλουν χαιρετίσματα με φωνές και τραγούδια στους αγαπημένους τους, κρατώντας τις αποστάσεις, γιατί ο έρωτας τότε θεωρείτο κολάσιμος πράξη. Μάλλον συμφορά για όσους ήταν ερωτευμένοι, γιατί δεν είχαν από φόβο καμιά ανταπόκριση από το πρόσωπο που αγαπούσαν. "Σκοτώστε με, σκοτώστε με κι απ' το σεβντά γλυτώστε με". Έτσι ερμηνεύετο και στα τραγούδια μας αυτό το θείο δώρο που η φύση έδωσε στον άνθρωπο.

Αλλά για να μην φύγουμε και πολύ από το κύριο θέμα μας, ας επανέλθουμε στην παράσταση με τον Καραγκιόζη. Έτοιμη είπαμε ότι ήταν η σκηνή την παραμονή.

Σιγά, σιγά έπαιρνε να βραδιάσει και ο ήλιος χάνονταν. Τα έλατα έπαιρναν ένα μουντό και βαθύ πράσινο χρώμα. Αχ! Πόσο λαχταριστή είναι η παρουσία ανθρώπου αυτή την ώρα στα έλατα! Τσιτζίριζαν στις πλαγιές τα κερκίδια. Ένας ήχος που έμοιαζε με συναυλία νυχτερινή. Ο ταμίας Απόστολης Ριγανάτος, μπροστά στην είσοδο του αχουριού τσιτζίριζε κι αυτός λέγοντας "περάστε, περάστε να απολαύσετε τον γάμο του Καραγκιόζη, περάστε μόνο με μια δραχμή". Πέρασαν μερικοί με εισιτήριο, αλλά τα παιδάκια και τα κοριτσάκια δεν είχαν δραχμή κι αν είχαν δεν ήθελαν να την χαλάσουν, την κρατούσαν για την άλλη μέρα, για να πάρουν καρυδένιο χαλβά από

τον μακαρίτη Τάκη Τσίνη, το υπέροχο εκείνον άνθρωπο, με τη απλότητα και καλοσύνη. Τα παιδιά στριμωχνόταν μπροστά από την είσοδο και φώναζαν "κυρ Απόστολε αφήσέ μας να μπούμε κι εμείς μέσ' δεν έχουμε δραχμή". Καλοσυνάτος και καλόψυχος ο Λίκας όπως ήτο πέταξε τα εισιτήρια, τράβηξε το μπερντέ από την είσοδο κι όλος κόσμος όρμησε στο αχούρι. Η παράσταση είχε αρχίσει και κράτηνε κάμποση ώρα. Τα κεράι όμως που φώτιζαν το πανί κόντευαν να σωθούν χωρίς να εμφανιστεί φιγούρα της νύφης που θα έπαιρνε άντρα τον Καραγκιόζη, γιατί το ρόλο της νύφης δεν αναλάμβανε κανένας να τον παίξει, ούτε ο Μπουργάζας ούτε ο Τσιροπούλιας, για αμφοτέροι είχαν χοντρή φωνή.

Έτσι η παράσταση τελείωσε χωρίς να ολοκληρωθεί το διαφημιζόμενο έργο. Ο κόσμος όμως φώναζε "θέλουμε να δούμε τον Καραγκιόζη γαμπρό"! Τότε ο εξυπνάτος Μπουργάζας, βγήκε από τη σκηνή και με τη φυσική του φωνή έλεγε "Κυρίες και κύριοι μας συγχωρείτε που διακόψαμε, ο Καραγκιόζης έμεινε ανύπαντρός δυστυχώς, δεν υπάρχει η νύφη, προ ολίγου απεβίωσε"! Δε θα γελούσε ο κόσμος όσο ευτυχισμένο να ήταν τότε της παράστασης μέσα στη σκηνή, όσο γέλασε έξω από τη σκηνή, ότι ο Μπουργάζας ανακοίνωσε το "θάνατο" της νύφης. Έβρυσε και το τελευταίο κερί και το σκοτάδι αγκάλιασε όλους τους παρευρισκόμενους μέσα στο αχούρι. Ένας, ένας, ύστερα, μεγάλοι και μικροί, βγήκαν στο προαύλιο της εκκλησίας ξεροδισμένοι στα γέλια και συζητώντας την αποτυχία της παράστασης και την οικονομική αυτής χρεωκοπία, τον Καραγκιόζη στον Αγιάννη. Ωραίος κόσμος!

